

weg van Amersfoort naar De Bilt aangelegd, waarbij de toenmalige eigenaar van *Vollenhoven* was betrokken. De heren Staten van Utrecht verkochten stukken grond en elke koper moest de aanleg van de weg over zijn grond voor zijn rekening nemen. Op een kaart van de *limietscheiding* (grens) tussen Zeist en Driebergen door B. de Roij uit 1677 is de verbinding tussen de noordoostelijk gelegen oprijlaan van Vollenhoven en deze grensweg te zien. De oorspronkelijke weg naar Amersfoort loopt dwars door de overplaats van *Vollenhoven*. Op de legerkaart uit 1787 staat de oude weg van De Bilt naar Amersfoort uit 1653 nog als in gebruik aangegeven. Aan het begin van de negentiende eeuw zal een iets westelijker gelegen tracé gevolgd worden, zoals deze thans in gewijzigde en verbrede vorm nog in gebruik is en samenvalt met de oude formele laan naar het noordoosten. Hieruit blijkt dat de overlevering met betrekking tot deze weg juist is en wij inderdaad te doen hebben met de oude oprijlaan van Vollenhoven, zoals ook kan blijken uit de kaart van De Roy uit 1677. Pas veel later is de weg in westelijke richting opgeschoven. De weg van Utrecht naar De Bilt werd in 1433, dus ruim twee honderd

jaar eerder aangelegd. In 1816 staat Jan Willem van Loon, eigenaar van *Vollenhoven* toe, dat de '...*nieuw aan te leggen STRAATWEG van ZEIJST naar de HOLLE BILT, bij de buitenplaats VOLLENHOVEN in EENE REGTEN LIJN, dwars door zijne aldaar liggende bouwlanden worde gebracht, ten deze behoefte afstaande ...*'.
In de zestiger jaren van de 20e eeuw wordt er een snelweg aangelegd door het landgoed Vollenhoven. Door deze snelweg raakt de boerderij *De Hoek* geïsoleerd van de rest van het landgoed. Verdere doorsnijdingen zullen hopelijk voorkomen kunnen worden nu het landgoed in 1997 aangewezen is als beschermd monument.

Bronnen:

- Huisarchief Vollenhoven.
- L.E., *Mietje van der Dussen, Utrecht, 1918*
- Dr. R. van Lutervelt, *De Stichtsche Lustwarande*, Heemschutserie deel 62, Amsterdam, 1949
- Rijksdienst voor de Monumentenzorg, *Voorstel tot aanwijzing van het complex Buitenplaats Vollenhoven tot monumentencomplex c.q. historisch buitenplaats*. 's-Gravenhage 19-12-1995/14-5-1997

Een aanbesteding in vroeger jaren

Aanbesteding op 31 oktober 1470 van het herstel en onderhoud van de Steenstraat tussen de Wittevrouwenpoort te Utrecht en het schoutenhuis te De Bilt door de stad Utrecht aan Zander Mathijsz.

Wij borgermeesteren, scepenen, raide ende gemeyne oudermans van den ouden raide ende van den nywen der stadt van Utrecht, maken kont allen luden, dat wij om nutscap, profijt ende gemeynen oerbaer onser stadt ende des gemeynen koipmans ende volcx, die totter zelve onser stadt dagelijcx rijdende zijn, overdragen hebben ende over eyn gekomen zijn mit Zander Mathysze die straetmaker, dat hij onser stat Steenwech, van der Wittevrouwer Poerte van onse stat totter schouten huis toe op Die Bilt, mitten zomer-wegen aen beyden zijden van de voerscreve Steenweghe, aengenomen heeft te reformieren ende te volmaken, ende alzoe gereformiert ende volgemaict te houden zijn leven lang geduerende, in manieren ende voerwerden hyr na bescreven:

In den yersten zal Zander Mathysze voerscreve binnen den yersten drien jaeren nu naestkomende den voerscreve Steenwech effenen van allen culen, spoeren ende dellien die daer in zijn: ende die zomerwege aen beyden zijden van den voerscreve Steenweghe zel hij oick binnen der voerscreve tijt effenen, ende die huevelen in die dellien brengen: ende thenden den drien jaeren voerscreve, zel die zelve Zander den voerscreve Steenwech ende zomerwege aen beyden zijden van den Steenwege dan voertaen houden in goeden reken ende effen, zonder enige culen, spoeren ende dellien, die boven drie vinger breed dyep zijn daer in te wezen; ende dit zal hij al doen op zijnen cost ende arbeyt, gezondert dat onser stadt cameraer, ofte schutmeyster, hem den steen, dien hij daer toe bezygen zal, op onser stads cost, tot vier steden op ten voerscreve Steenwech, daer hij den brengen zel, leveren ende doen brengen zel; ende dat zant, des hem daer toe van noide is, zel hem die voerscreve onser stat cameraer ofte scutmeyster oick leveren buten zijnen cost, ende hem wijsen tot twee steden, daer hij dat halen mach mit schouwen; mer hij zal dat halen op zijnen cost. Ende zoe wes nutste van dezen voerscreve Steenwege ende zomer-wegen yerst gemaict is, dat zel hij altois maken bij raide onser stat cameraers ofte scutmeysters voerscreve.

Voert en sel Zander voerscreve binnen den voerscreve drien jaeren aen anders ghenen wercken wercken, ten zij bij wille ende consent des cameraers ofte scutmeysters voerscreve.

Voert waert zake dat wij dat eynde Steenwechs van der schouten huys voerscreve voert ten dreyboem toe redelick gemaict opleverden, zoe zal Zander voerscreve dat dan mede in rake ende staende houden in manieren voerscreve.

Ende dezen voerscreve Steenwech ende zomerwege aen beyden zijden van den Steenwege, zel die voerscreve Zander jaerlijcx houden ende leveren wt der schouwe, als hyr na bescreven staet. Te weten, dat men deze voerscreve weghe jaerlijcx driewerf schouwen zel, ende die yerste schoudach zel wesen des yersten werckendaichs na sunte Katherinen dach in den jaer LXXIII nu naestkomende, ende die ander schoudach zel wezen des yersten werckendaghes na des heyligen Crucis dach inventionis daer naistvolgende: ende die derde schoudach zel wezen des yersten werckendaichs na sunte Jacobs dach dan daer naistkomende, ende zoe voert jaerlijcx duerende des voerscreve Zanders leven lang. Ende deze voerscreve schouwe zel jaerlijcx geschien bij den cameraer ofte schutmeyster voerscreve mit tweeen van onser stadt raide, die men daer toe schicken ende ordinieren zel. Ende waert zake dat die cameraer ofte schutmeyster mitten tweeen gheschichten ende geordinierden van den raide op ten voerscreve schoudagen enige culen, spoeren, ofte dellen op ten voerscreven schouwinge vonden, die dyeper waeren dan drie vingerbreet, zoe zel die voerscreve Zander van elken culen, spoeren ofte dellen, verboeren ende oplecgen tien stuvers onser stadt payments, ende nochtans die culen, spoeren ofte dellen maken ende effenen in manieren voerscreve, ende alle dage na der voerscreve schouwe verboeren ende oplecgen tien stuvers payments voerscreve, ter tijt toe hij die volmaict zal hebben, ende wt der schouwe geleverd. Desgelijcx waert zake, dat die voerscreve cameraer ofte schutmeyster mitten geschichten ende geordinierde voerscreve, op ten voerscreve schoudagen enige onredelike spoeren ofte slage vonden op ten zomer-wegen voerscreve, als dan zel Zander van elken onredeliken spoer ofte slage verboeren ende oplecgen tien stuvers payments voerscreve, ende nochtans die spoer ofte slage effenen ende maken in manieren ende bij zulken verboeren, als voerscreve staet van den Steenwege. Ende alle deze voerscreve koeren zel men hem wtpanden als onser stat goede, en zellen hebben die helfte onse stat, ende dander helfte die voergenoemde cameraer of scutmeyster mitten gescichten ende geordinierde van den raide. Oick zel die voerscreve Zander altois bereyt wezen ende werken aen den voerscreve Steenwech ende zomer-wegen, als des van noide wezen zal, ende hij vermaent wert van onser stadt cameraer ofte scutmeyster bij den voerscreve kuer alle dage na der vermaninge te verboeren.

Ende hyr van heb wij van onser stadt wegen geloift ende geloven mit dezen onzen brieve den voergenoemden Zander weder te geven die voerscreve yerste drie jaeren naestkomende elcx jaers twee hondert pont, onser stat payments, die hem der zelve onser stadt cameraer jaerlijcx wtreyken ende betalen zal aen gelde, alze vijftich pont op sunte Martijns-dach nu aenstaende, vijftich pont op sunte Agneten-dach naistkomende, vijftich pont op ten heyligen Pinxterdach daer naistvolgende, ende vijftich pont op sunt Jacobs-dach dan daer naistkomende, ende zoe voert jaerlijcx, die voerscreve drie jaeren wt duerende. Ende want Zander voerscreve nu op sunte Martijns-dach naistkomende hebben ende boeren zel vijftich pont te voeren, daerom zijnt voerwerde, dat hij van den lesten termijn van den voerscreve drien jaeren, te weten van den lesten sunte Martijns-dach niet boeren en sel, ende thenden den voerscreve drien jaeren zel die voerscreve onzer stat cameraer, den voergenoemden Zander voer zijnen loen ende arbeyt jaerlijcx wtreyken ende betalen aen gelde hondert ende vijf ende twintich pont payments voerscreve, alze dat ene vierendeel op ten heyligen Kors-dach dan yerst toekomende, tander vierendeel op ten heyligen Paesch-dach daer naistkomende, tderde vierendeel op sunte Jans-dach te midsomer daer naistvolgende, ende dat leste vierendeel op sunte Victoers-dach daer dan naistkomende, ende alzoe voert jaerlijcx, zoe lange Zander leven zel. Voert zynt voertwerde dat Zander jaerlijcx eene covele van onser stat hebben zal, gelijk onser stadt leghe dyenres hebben, ende zoe lange hy in dit voerscreve werck onser stadt dyenre is, ende daer inne werckt ende buten onser stadt muren woenaftich is, en zel hij zijne borgerscap niet verwoenen moegen.

Oick zijnt voerwerde, waert zake, dat Zander voerscreve tot eniger tijt deze voerscreve ordinantien ende voerwerden in enigen hoeren punten verbrake ende niet en hielde, dat wij hem dan ontzetten ende zijns dyenst verdragen zellen moigen zonder wederzeggen, ende als dan zellen alle voerwerden aen beyden zijden, in dezen brieve begrepen, doet, quyt ende van gheenre weerden wezen. Alle dingen zonder argelist. Ende want wij borgemeysteren, scepenen, raide ende gemeyne oudermans voerscreve alle punten ende articulen voerschreven, den voergenoemden Zander houden, ende oick van hem gehouden hebben willen, zoe hebben wij des toerkonde onser stadt fignet, twelck wij dagelijcx gebruiken, aen dezen brief doen hangen. Gegeven int jaer ons Heeren dusent vier hondert ende tseventich op alre heyligen avont.

overgenomen uit:

Mr. Kaspar Burman: *Utrechtsche jaarboeken van de vyftiende eeuw, derde deel, Utrecht, 1754, p.40-45.*